

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز یکشنبه ۱۶ اردی بهشت ۱۳۲۰ هـ

هرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - شور دوم و تصویب لایحه فروش املاک مازوسی موقوفه
- ۳ - تقدیم سه فقره لایحه از طرف آقای وزیر دادگستری
- ۴ - موقع دستور جلسه پنجم - ختم جلسه

مجلس سه ساعت پیش از ظهر برباست آقای اسفندیاری تشکیل گردید

صورت مجلس روز یکشنبه ۱۷ اردی بهشت ماه را آقای (طوسی) منشی خواندند

۱ - تصویب صورت مجلس

رأیس - در صورت مجلس نظری نیست (گفته شد خیر)

صورت مجلس تصویب شد.

۲ - شور و تصویب لایحه فروش املاک مازوسی موقوفه

رأیس - شروع میشود به شور دوم لایحه فروش املاک

مازوسی موقوفه گزارش کمیسیون قرائت میشود.

گزارش از کمیسیون قوانین دارایی به مجلس شورای ملی

کمیسیون قوانین دارایی با مشارکت کمیسیونهای قوانین

دادگستری و فرهنگ لایحه شماره ۱۷۰۳ دولت راجع به

فروش املاک مازوسی موقوفه را با حضور آقایان وزیر

دادگستری و وزیر فرهنگ برای شور دوم مطرح نموده

و با در نظر گرفتن پیشنهاد های آقایان نمایندگان محترم

در نتیجه با مواد زیر موافقت حاصل شده اینک گزارش آن

برای تصویب مجلس شورای ملی تقدیم میشود :

رأیس - ماده اول قرائت میشود :

ماده ۱ - بوزارت دارایی اجازه داده میشود املاک

مازوسی موقوفه مسمیه عامه را از طریق مزایده

برابر ماده دوم و سوم قانون فروش خالیجات اطراف تهران

مصدوب ۲۰۰ آبانماه ۱۳۱۶ بفروش برساند.

تبعیه ۱ - رفقایانی که بر حسب قدر ائالت با حبس منافع

(مخاطب قانون آذرماه ۱۳۲۰ هـ)

این مذاکرات مشروح نمود و سومین جلسه از دوره دوازدهم قانون گذاری

اداره تندنویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غالبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

غائبین با اجازه - آقایان : فرش - فراهانی - شایانک - دکتر سنگ - کرکائی - نواب پروی - اورنگ - عطاء الله پاپری - رفیعی - محبت

غائبین بی اجازه - آقایان : صادق وزیری - شیرازی - ساجدانی - کیوان - نواب

دیرآدمه با اجازه - آقای دکتر آدمه

دیرآدمه بی اجازه - آقای تهران بی

آنها بطور دائم برای مصارف عاقله تخصیص داده شده است در حکم وقف است.

تیمبر ۲ - فتاوی و آهالی که وقف برشرب خانه های شهری میباشد مشمول ماده یک نخواهد بود. نظارت در دائر نگاهداشتن آنها با شهرداری هر محل است.

مخبر کسب یوسف فتاوی دارائی (اعتماد) - عرض کنم در ماده اول جمله یک اضافه است استدعا میکنم اصلاح بفرمایند بعد از که املاک زراعتی پیدا نموده شود به با هر گونه آجای متعلق بآن.

رئیس - آقای سزاروار

سزاروار - بنده در اساس این لایحه اشکالی نمی بینم و اعتراضی ندارم فقط چیزی که هست بک مطلب را نفع میدهم و میخواستم با توضیحی که بفرمایند برای بنده مطلب روشن شود. آیا این اجازه که بوزارت دارائی داده میشود برای

فروش املاک موقوفه بطور مستقیم است یا اجازه تا زمانه است؟ یعنی موقوفاتی که تا تاریخ اجرای قانون وقف بوده است؟ البته اگر آن قسمت باشد اشکالی ندارد و سد نمیشود برای اشخاصی که بخواهند املاک را وقف کنند.

اما چیزی که هست اگر بطور مستقیم بپیشی برای همیشه تصدیق بفرمایند همینچون که کشور ما وضعیت ترونی پیدا میکند ممکن است بک اشخاص هم بخواهند املاک را وقف کنند بنابراین اگر اینطور باشد که پس از آنکه وقف شد مشمول این ماده بشود کسی اقدام باسرا نمیکند و بنظر بنده با اینکه این کمکی است که منظور دولت را تأمین میکند در اینصورت اگر قبول این قانون را نسبت

بآن قسمت بدیم که ممکن است وقف بشود فرار بدیم این نفس غرض میشود و بنده چون این موضوع مورد پرسش واقع شد و نتوانست جواب بدهم استدعا میکنم بفرمایند که این اجازه برای همیشه است یا تا زمانه تا خدا است.

وزیر دادگستری - بنده تصور میکنم با مدافعه در این لایحه و توجه به بودای که در اینجا هست (وعده اش هم زیاد نیست یعنی نه تا بیشتر نیست) جواب آقای دایبندم محترم

برای حفظ و نگاهداری آن قنات است مثلاً بک قناتی را در تهران میدانیم که بک دمی دارد که وقف بر آن است قنات حاج علیزاده آن ده وقف است برای این قنات و همینطور در سایر شهر ها هم هست حالا ما آمدیم نظارت را دادیم بشهرداری ها البته آن قنات را که واقف وقف کرده است نظرس جمعی بودن آن است بر اهالی در اینجا آیا نظر بر این است که شهرداری تحصیل قیمت آبی بر مردم بکند یا نه. چون بنده عقیده ام این است که منظور و این بوده که مردم به رایگان استفاده کنند از این جهت خواشم آقای وزیر دادگستری با آقای وزیر فرهنگ توضیحی بدهند که مطابق و قنات ما به مردم رایگان داده شود نه اینکه شهرداری بگوید چون من نظارت دارم پس باید بک قیمتی هم برای این داده شود.

رئیس - آقای دکتر جوان

دکتر جوان - بنده راجع به دو موضوع خواستم عرض کرده باشم یکی همین اصلاحی که آقای غیر فرمودند بعد از اجاله املاک زراعتی که چله هر گونه آجای متعلق بآن را اضافه کردند بنده تصور میکنم تولید اشکال خواهد کرد برای اینکه فروش املاک زراعتی موقوفه صحیح است و اگر بعضی از املاک زراعتی موقوفه بک آجایی هم داشته باشد آن هم صحیح است ولی ممکن است بک املاک زراعتی باشد موقوفه ولی آبش وقف نباشد فرض بفرمایند بک ملک وقف است برای بک مصرفی که وزارت دارائی خیال دارد بفرشود و ولی یکی از ساکنین آنجا آمده بک سرمایه خرج کرده و بک آبی استخراج کرده و این آب برای آن ملک است که او دارد ولی آن ملک است که در وقفی و بک آجای نرفته شد املاک زراعتی و هر گونه آجای متعلق بآن ممکن است بک ملک وقف باشد ولی آب وقف نباشد و سبب اشکال بشود و باید با وقف باشد تا بتواند بفرشود این بود که بنده خواستم بک توضیحی بفرمایند با اینکه آجای علاوه شود هر گونه آجای وقفی متعلق بآن که رفع اجاه بکند این بک قسمت دوم راجع به سوالاتی که آقای سزاروار کردند چنین

آقای وزیر دادگستری هم بک توضیحی دادند چون توضیحات زیاد مفصل نبود این بود که بنده عرض میکنم از کلام مستعری که هست اینطور میخواهم منظور را که بگویم - چون هم صحبت شد که این اختیارات معنی نداشته که دوساله و پنجساله باشد البته این کاره قضائی لازم دارد بایستی از برای بکند و قریبانی دارد و ممکن است ملک طوری باشد که طول بکشد مقصود این است که برای فروش این قبیل املاک موقوفه که تا تاریخ تصویب این قانون به صورت وقف در آمده است و بفروش خواهد رسید اختیار فروش دارد ولی عطفاً اینطور در این قانون بکند چون ضلالت دارد ولی که از تاریخ بیک اشخاصی که پیدا بشوند وقف کنند بایک آجایی را وقف کنند چون ضلالت توجه خصوصی از طرف اشخاص برای کارهای خیریه شده در جرایم هم می بینیم خصوصاً بنگاهها و موسساتی در کشور ما پیدا شده که صد در صد اینها خیریه هستند یا اجتماعی که مقید است برای کشور مثل بنگاه هوا پیمایی که بعد از تصویب این قانون اگر بک اشخاصی آمدند و بک املای که وقف کردند که درآمد آنها مصرف شود برای بنگاه حمایت مادران یا بک مفید عالی مثل آموزشگاه ها هیچ این قانون شامل حال آنها نخواهد بود یعنی آن صحبت هایی که در کسب یوسف شد موقوفه است که وقت آنها تا تاریخ تصویب این قانون انجام شده است نه آجایی که از این تاریخ به بعد بک ملک بایک فتوائی بصورت وقف در آمده است و امثالی هم که آقای سزاروار بیان فرمودند تصور میکنم مقصودشان این بود که این اجازه موقوفات یا بک آجای نرفته شد هم اجازه موقوف نیست اجازه کلی است برای فروش هر گونه املاک موقوفه که تا این تاریخ وقف آنها مسلم شده است البته وقت ندارد ولی شامل فروش بطور استمراری نیست مخصوصاً باین ماده آخر که میگوید موادی که در قوانین دیگر مخالف این قانون باشد نسبت به موضوع این قانون بی اثر خواهد بود ولی البته باید راجع با املاک موقوفه که اشخاصی بعداً وقف کرده و یا

بخوانند وقت هائی بکنند که مطابق با مقتضیات وقت باشد آنها بقوت خود باقی است.

[۳] تقدیم سه فقره لایحه از طرف آقای وزیر دادگستری و وزیر دادگستری، بنده از آخر شروع میکنم فرمایشات آقای دکتر جوان را و تصور میکنم که توضیح بنده کافی بود ولی اگر آقای امیل داشته باشند ممکن است دوباره توضیح داده شود البته این اجازه منتهی است به وقت و املاک دیگرهم که با بشنودن پیشت ماهین عمل را خواهم کرد مثل اینست که این مطلب مانع از آن نخواهد بود که يك کسی بیاید و يك ملک را وقت کند برای امر خیری و آخر خوب نگاهدارد و هر وقت بخوانند قانونی که بدو عهده اجرا بگذارند البته موجب آزار در نظر نمیکند و ما همیشه در نظر گرفته ایم و نمیکیم این قانون مقدمه دارد که در آن تصریح شده که چنانچه مواد وضع میشود و تصویب میشود این قانون برای آبادی کشور است و برای این است که این املاک که غراب افتاده از این وضعت بیرون بیاید هر وقت يك مهر املاک خرابی دیدیم و به بینش البته نسبت بآن این قانون بموقع اجرا گذاشته میشود. مستثنی که گفته میشود از این لحاظ است و نه کسی پیشنهاد آقا را قبول کنیم و بگوئیم املاک که وقت آنها در حین اجرای این قانون مسلم است چرا برای اینکه يك عده املاک موقوفه است که مورد گفتگو است و وقتی آنها حوالی يك عده املاک میهند که دادگاهها و اداره تعقیق لوقف الان مورد گفتگو است و موقوفه بودن آنها مسلم نیست بین وزارت فرهنگ و اشخاص که دعوی ملکیت میکنند نزاع و گفتگو است البته باید این قانون شامل آنها هم باشد باین جهت نمی شود گفت که املاک که وقت آنها حاصل است و باینصورتی که نوشته شده است مقصور و میسراند و مانع از اینکه کسی در آنچه وقت کند نخواهد بود. راجع بآبهای غیر موقوفه هم در خود ماده گفته شده موقوفه مسلمة عامه این صفت است برای املاک وزارت و آبهای منقطعه بآبها و ثنوت پس وصف کرده ایم که کدام املاک و کدام آبها و کدام ثنوت البته آبهای

وقت نیست مشمول این قانون هم نیست و دیگر احتیاجی بایشکه ما ذکر کنیم ندارد و شبهه هم ایجاد نمی کند. اما تذکری که آقای انوار داده که ملک وقت بر آباد نگاهداشتن ثنوت چه صورت دارد (سرف نظر از اینکه در اینجا تردید شده که همچو ملک وجود دارد یا غير ملک یعنی حاضرید میکنند اطلاعات آقارا که چنین ملک وجود داشته باشد) با اینحال اگر چنین ملک باشد بجا خود باقی است و اینکه گفته شد شهرهای مأمور باینکار است از این جهت است که آبش برای مصرف شهر است و اداره دیگر و مؤسسه دیگری که صلاحیت این را داشته باشند که از عهده این کار برآید غیر از شهرداری نمی شود البته باید شهرداری در این امور نظارت کند و خارجی هم که لازم است بکند و بمصرف خودش برساند و از وقتنامه هم ما گفتیم عدول کنند البته مطابق وقتنامه عمل میکنند و نظارت میکنند در اینکه این آبها صرف شرب اهالی بشود اگر هم بخارجی داشته باشد مطابق مقررات شهرداری میکنند و از افراد نمیکند. بنده از موقع استفاده میکنم و سه فقره لایحه است که تقدیم میکنم و تمای تصویب آن را مطابق نظامات و مقررات دارم یکی لایحه راجع بمقررات بانکی است یکی هم اصلاح ماده ۵۳۸ قانون آیین دادرسی مدنی است راجع بدست شکایت از فرار رد تقاضای فرامشی یکی هم يك ماده میگانه است راجع بارجام تا پذیر بودت محکومت های خلاصی که اثر کیفری از قبیل محرومیت اجتماعی و غیره ندارند.

رئیس - به کمیسیون فرستاده میشود. آقای انوار

انوار - آقای وزیر دادگستری در وجود چنین ملک که برای تعمیرات باشد تردید کرد بنده اطلاع دارم که ملک هست بنام حصار اولیاء و در و امین واقع شده و آقایان هم همه میدانند اگر عرض کردم بد از تعقیق عرض کردم نه اینکه بدون تحقیق عرض کرده باشم.

رئیس - آقای معلل.

معلل - بنده در این قانون راجع به قیمت موقوفه اث

عرض ندارم برای اینکه منظور از این قانون نوسه عمران و آبادی است خواستم از موضع استفاده کرده جلب نظر آقای وزیر دادگستری را در این باب بکنم حالا که برای عمران و آبادی تا این حد حاشیه اقدام کنید بنظر بنده مشکلات دیگرهم در این راه هست که باید تذکر داد که آنها را هم رفع کنند. در ضمن عمل بنده دیده ام که موضوع املاک مشترک و خورده مالک مانع بزرگی است از نظر عمران و آبادی و یکی هم موضوع اختلافاتی است که برای مقامات صلاحیت دار از نظر بجزیران ایجادش قانون عمران و آبادی بسیاری از املاحات را بستم بشخصدار داده است در حالی که ضمن عمل دیده شده بشخصدارها اختیاراتی ندارند که اینطورها را اجرا کنند عمران و آبادی بکسمت عمومی و اشتراکی است مثلاً در يك دهستان باید راههای فرعی ساخته بشود اگر مساعی تمام مالکین آن دهستان و تمام صاحبان آن دهات صرف نشود ساختن آبراه بخرج هر يك میسر نیست و بنظر دولت در قسمت کارهای دیگر مثلاً قسمت رویدن برهها و چنوبلهای اشتراکی یا خشاخی که در قسمت های دیگر با هم دیگر اشتراک متفق در دیده شده که در آن قانون برای شخصدارها در اینجا يك وظائف مسلمی نیست و آنها هم نمیتوانند استفاده کنند از این قانون یکی هم موضوع خرده مالک است که عرض میکنم حالا شخصی میبرد و يك ملک شش دانگ برای ورته میباید در صورتی که همه این حق را دارند که اثر از بخوانند حتی وقتی که میخواهند افزا کنند آبراه شخصی حد دارد که از هر ملک چه برود و باینطور نیست در کشور ما هر شخصی که میبرد بتواند يك ملک را بیک نفر بدهند و يك ملک را بیک نفر دیگر اگر ما توجه و عنایت آنقدر بمرمان و آبادی نداشته باشیم قانون را نمی آوردیم البته این را هم ممکن بود بگذاریم برای بندها حالا که تا این حد توجه میکنم بنده خواستم جلب توجه آقای وزیر دادگستری را بکنم که در این خصوص اعمان نظری کنند که رفع مشکلات بشود.

وزیر دادگستری - هر چند مطلبی را که آقا تذکر دادند

مربوط بمانش فيه و قانونی که مطرح است نبیاید ولی يك مطلب کلی بود که ما هم اطلاع داشتیم و تذکرش هم بی ضرر بود و از این تذکر استفاده میکنم که در موقع اقدامی در اینخصوص بعمل بیاید و ضمناً خواستم يك مطلب را بطور کلی اینجا عرض کرده باشم که اگر بعضی تذکرات دیگر هم در این قبیل داده شود جواش قبلأ داده شده باشد و آن اینست که هیچ قانونی نیست که ضعیف نکند و باینصورتی که باینصورتی که از نظر امور اجتماعی و عمومی لازم است بشود این قانون هم مثل قوانین دیگر مثل يك قوانینی که در اینجا وضع میشود باید اصلاح است که گفتیم که این قانون را که آوردیم و آقایان هم اعلان نظر در حق فرمودند و بحث و مذاکرات طولانی در کمیسیون نسبت بآن بعمل آمد و اصلاحاتی که در حق ممکن بود بعمل آمد کلاً کافی است و هیچ نقی ندارد خبر شده خود از اجلا میدانم که يك نواقصی در حق هست و این نواقص را بنده حلاً در این قانون مرتفع ساخت. نواقص باید بهر زمان در حق عمل روشن شود که برایش از راه قانون بتوانیم يك فکری بکنیم و آرا مرتفع کنیم و در ضمن لایحه اصلاحی دیگری اگر مقضی باشد بیاییم در اصلاحاتی که لازم باشد و پیش بیاید البته آن اصلاحات بعمل خواهد آمد بنده بطور کلی میخواهم عرض کنم آقایانیکه توجه دارند که ممکن است بطور کلی این قانون نواقص داشته باشد خاطرشان آسوده باشد چکه يك قانون دائم الی لایبدي را ما نتوانستیم آوردیم بنده یعنی کلیه قوانین همین حال را دارد ولی در طی عمل البته اصلاح خواهد شد این نامه هم هست بعضی چیزها هم در آیین نامه باقیست تذکر شود و هر چیزی که در آیین نامه ذکر نشده بود و چرین حوايت را دیدیم و کیفیت مسائل را مورد وقت قرار دادیم بمقتضای آن کیفیت پیشنهادی که باید بشود خواهد شد و آقایان دیگرهم فرصت خواهند داشت اگر بذکرات و اصلاحاتی باید بعمل بیاید بعمل خواهد آمد.

رئیس - آقای دبستانی

دبستانی - بنده اول و ماده وقتم يك اختلافی هست

چون يك موقعی است مختلط هم مصارف مسلمه عامه دارد مانند حق الزاوار و حق طلاب و چه وجه و مازاد بین اولاد تقسیم میشود تكلیف این قسم موقوفات معلوم نشده كه مشمول ماده هفت است یا ماده ۱۰ با اینکه تقسیم میشود هر کدام بقدر سهمشان خواهد رفت این استدعا میکنم كه توبیخی بدهند كه در واقع اجرای قانون تكلیف معلوم باشد.

مخیر - این قسمی كه آقای دبستانی فرمودند كه كسیون هم مورد مذاكره واقع شد البته در حین عمل و اجرای قانون مطلب روشن میشود آن قسمی كه عام است مطابق ماده ۱ عمل خواهد شد و آن قسم كه صورت خاص دارد مطابق ماده هفت و اشكالی هم ندارد.

رئیس - رأی میکنم بر ماده اول با اصلاحی كه شده است موافقتن - قیام فرماید (اغلب برخاستند) تصویب شد ماده دوم:

ماده ۲ - املاكی كه تولىت آنها با پادشاه عصر است و املاكی كه وقف بر آستانه و شوی و مسجد كوه مرشد و آستانه قم و حضرت عبدالعظیم و شاه چراغ و دستاغه ولی و باقیات بر بيمارستانها میباشد مشمول ماده اول نخواهد بود.

رئیس - آقای ملك مدنى

ملك مدنى - بنده در ماده دوم در شور اول يك تبصره پیشنهاد كردم كه كسیون هم دربرو مورد مذاكره واقع شد و نظر آقایان هیئت دولت و وزیران این شد كه بالاخره آن تبصره لازم نیست بنده هم میخواهم تجدید مطلع كرده باشم چون مجلس همیشه پایش بر این بوده است كه بدو تكلیف همكاری نماید و خوب بخانه دريك عصری هستم كه مجلس و دولت فكر واحدی دارند و بایم كار میکنند و البته تهیه این لایحه هم برای عمر آن و آبادی كسور است. فقط يك موضوعی را میخواستم عرض كنم كه قابل توجه است و آن این است كه بنده پیشنهادی كردم كه املاكی كه بمقتضات آن برای بيمارستانها است و يك قسم برای مصارف دیگر است خوب است شمیمه بآن مصارف بيمارستان شود و با مصالح مشمول ماده يك شود برای اینکه با مصالح يك نشوینى بشود كه در آتی هم اشخاصی كه يت خیری

وزارت فرهنگ نیز مشمول ماده اول نخواهد بود. هاشمی وزیر دادگستری این پیشنهاد شده بود و در كسیون هم له و علیه خیلی مذاكره شد و صلاح دیده اند كه اینجا گذاشته شود و تصور میکنم بهتر است كه آقا صرف نظر بكنند چون غیر از اینکه اشكال تولید كند نتیجه دیگری ندارد.

رئیس - آقای هاشمی.

هاشمی - يك رقیات و موقوفاتی است كه از سی سال قبل برای بنكهای فرهنگى كه نوافتی كامل دارد با برنامۀ وزارت فرهنگ تكبیس داده شده و تولىت هم تحت نظر فردی بست تحت نظر هیئت هالى است كه برای آن پیشنهاد دیر بيمارستانها معین میشود و در سه ساله و البته عدالت در كشور خیلی زیاد نیست ولى هست و برای اینکه تشویق شود و تولید نظر كند و اهم بنده بقیه كردام با تكلیفات وزارت فرهنگ باید اینکه رقیاتی باشد كه آباء باشند چندین شرط دارد اگر این نظر به تأمین بفرماند كه در آیین نامه ذكر شود كه تشویقی شده باشد باز هم بد نیست.

هاشمی - با توبیخی كه فرمودند و عده ای كه فرمودند بنده پیشنهاد را مدبر بدارم.

رئیس - آقای فلابت

فلابت - عرض دارم

رئیس - موافقتن با ماده دوم بر خیزد

(اكثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده سوم خوانده میشود:

ماده ۳ - درآمد فروش موقوفات نابرد در ماده يك بصرف تكلیفات تجریه و اجتماعى (مانند بيمارستانها و آموزشگاهها) خواهد رسید.

رئیس - آقای اوحدى

اوحدى - بنده منذر هستم كه عرضى را كه میکنم ممكن است يك جواب غیر مسكت بشنوم ولى باز بر حسب اداء وظیفه و تكلیف عرض خود را میکنم شاید آقای وزیر دادگستری توجهی فرموده و با این مختصر عرض بنده موافقت بفرمانده فروش این املاك موقوفه يكی از افكار شایسته دولت وقت است و مقضی هم بود زودتر از این این لایحه مجلس آئند باشد زیرا هر چه زودتر آئند بود و داخراي زودتر جلو كبرى میشد از انلاف زودتر جلو كبرى میشد برای اینکه هر عقب افتاده است هم خراب شده بلف شد هم ازین رفته باین نظر مقضی بود كه زودتر بیاید بنابراین این فكر خوب دولت كه در این عصر اظهار شده البته موجب تشكر است و باید هم تشكر كرد. البته هر عصری يك مقضیانى

دارد این عسر همین مقننیت را باید داشته باشد مقننیت
چهل سال بنجاه سال حداقل قبل از این بود که ملک را
وقت بگذرد برای چه برای شبیه خوانی نگه با هنوز در تمام
دهات و شهرها جاس است و موجود است خدا رحمت کند
آن بیگانه، عامی را که قید بر افراشت و گفت حرام است
این کار. نگه با بقیه باید بحال وقت و موقوفات هم آن
دوره آن مقننیت را آنها داشتند و مروج آن افکار بودند
امروز دولت جاسر در تحت نوجوات املا حضرت مهابوت
شاهنشاهی یک افکار جامی نافع بحال عموم دارد و از این
جهت فوق العاده قابل ستایش است که این افکار موجب
میشود که این موقوفات را بفروشند و این املاک خراب از
یک طرف آباد شود و منافع آن هم زیاد شود و عوائد
بصرف آن تبدیل یا حسن شود از یک طرف صرف ساختن
بیمارستان و امور خیریه مطابق احتیاجات امروزه و از یک
طرف بصرف ساختن دبستان و دبیرستان برای تعلیم و
تربیت و برسد این فکر که برای هدای و حفظ افراد و تعلیم
و تربیت است و واقعا از هر جهت تبدیل یا حسن است و تبدیل
یا حسن بهتر از این است خود معنی تبدیل یا حسن در این
ماده است این معنی هست که از آن حال تبدیل یابن حال
میشود بنده از آقای وزیر دادگستری فقط میخواهم این
تکلیف را قبول بفرمایند که این معنی که واقعا هست این
تبدیل یا حسن که هست با لغت آن هم موافقت بفرمایند در
این ماده این لغت اضافه شود که در آمد فروشی موقوفات
باصرف در ماده ۱ از تقاضا نظر تبدیل یا حسن بصرف
تأسیسات خیریه و اجتماعی مانند بیمارستانها و آموزشگاهها
خواهد رسید اگر آقای وزیر دادگستری یا بنده موافقت
بفرمایند و این جمله را قبول بفرمایند خیلی موقع است و
اگر نمیتوانند در این ماده قانونی این عبارت را بکنجا بد
لغت تصدیق بفرمایند و جای این عبارت را در آیین نامه که
تهیه و تدوین میشود بگذارد و این معنی را در آیین نامه
بکنجاند این آثار و ضمن بسیار خوب دارد.
وزیر دادگستری - عرض کنم در کمیسیون مختلط که
تشکیل شده بود از سه کمیسیون این موضوع مورد بحث
قرار گرفت و خود آقایان هم صلاح ندانستند که بنده برای
اینکه بهیچوقت در مانده و قانونی نمی شود که از تقاضا نظر
فغان جهت و این بدیهی است و خود آقایان ملاحظه فرمودند
که در ماده ۱ لایحه این معنی را تصریح میکنند و این منظور
همانطور که خوانندگان تذکر شد بدکارا این لایحه و از این
ماده بر می آید بدو دیگر چه چیزی موجب این میشود که ما اینها
در ماده این را تصریح کنیم و چه تأثیر وضعی دارد که آن ذکرش را
لازم میدانند و بنظر بنده این اثر وضعی ندارد و غرض این که
یک جمله زائدی خواهد بود (صحیح است)
رئیس - پیشنهادی راجع به ماده ۳ رسیده است.
مقام ریاست مجلس - در ماده ۳ پیشنهاد میماند پس از
کلمه مانند بیمارستانها و آموزشگاهها اضافه شود و ضمیر
قنوات موقوفه هر شهرستان که خانه های شهرستان از آن
مشروب میشود خواهد رسید. مجد شبانی
رئیس - آقای مجد شبانی.
مجد شبانی - چون قید تأسیسات خیریه و اجتماعی شده
است این قنوات علاوه بر احتیاجات زیادی که علمه آنها دارند
بحال خرابی افتاده است از این جهت بنده پیشنهاد کردم این
قسمت را هم اضافه بفرمایند.
مجتربان کمیسیون قوانین دارائی - اگر مقصود قننوات
مزرعوی است که طبق این قانون فروخته میشود و اگر
قننوات است که بصرف شرب شهرها میرسد آنها هم که قید
شده است تحت نظر شهرداری اداره میشود و شهرداری ها
نظارت میکنند برای این که آباد نگاه دارند.
رئیس - موافقتین با ماده سوم بر خیزند (اکثر قیام بدوید)
تصویب شد. ما. مه چهارم؛
ماده ۴ - در آمد فروشی موقوفات هر شهرستان در درجه
اول برای احتیاجات مذکور در ماده ۳ همان شهرستان
بصرف میرسد.
رئیس موافقتین با ماده چهارم بر خیزند (بیشتر برخاستند)
تصویب شد. ماده پنجم؛

ماده ۵ - به متولیان و نظارت منصوص بالخاص که تولیت
و نظارت آنها مسلم باشد دولت منبری برابر حد و سطح
تولیت و نظارت سه ساله اخیر را در تمام مدت عمر یا آنها
خواهد پرداخت.
رئیس - موافقتین با ماده پنجم بر خیزند (اغلب قیام
بدوید) تصویب شد. ماده ششم؛
ماده ۶ - وزارت فرهنگ مکلف است آنچه از مساجد
و یا اماط سایر مذاهب که قابل نگاهداری باشد
و صورت جزء دار آیین نامه تعیین خواهد شد از محل
نفذوات عبادت مخصوص خود آنها و یا از اعتباری
که برای این منظور در بودجه پیش بینی میشود حفاظت
و مرمت نماید.
رئیس - آقای اوار.
افکار - در این ماده باز بنده پیشنهاد کرده بودم و در
کمیسیون هم صحبت کردم هم آقای وزیر دادگستری و هم
آقای وزیر فرهنگ موافقت فرمودند که منظور پیشنهاد
بنده در آیین نامه ذکر شود حالا عرض میکنم که در آیین
نامه با یک نظر عالی و وسیعی ذکر کنند که تمام مساجد
و مملکت و همانطور معابد را در نظر بگیرند که از روی یک
غایت خاصی آباد شود و یک فنکار را هم عرض کردم که در
نظر باشد که مساجد دارای خدام باشد یکی از قدماهی که
بنده امیدوار هستم در دولت شاهنشاهی اهمیت بوش داده
شود مساجد است که مساجد از این صورت بیرون بیاید و
یک مساجد آبادی شود دارای ساختمانهای خوب و دارای
خدام باشد و همانطور که مقام دین و مقام معانی
است و وزارت فرهنگ این مساجد را آبرومند و جهات
صورت در بیاورند و این که نوشته شده است که از محل
نفذوات تصور نمیکند کسی برای مساجد نفذ بکنند که
نفذوات عبادت مخصوص آنها باشد و این موضوع را
در نظر خواهند گرفت که مساجد کلا تحت نظر اوقاف و
وزارت فرهنگ اداره شود و آیین نامه مفصلی که خواهند
نوشت طوری نوشته شود که مساجد آباد شود و معلوم شود

ماده ۷ - موقوفات خاصه در حکم املاک شخصی است و کسانی که مطابق وقف نامه از آن حق استفاده دارند بصیت بحق خود در نقل و انقال آن آزاد میباشند
 رئیس - آقای شهردست
 شهردست - بنده پیشنهاد میکنم بجای عبارت: از آن حق استفاده دارند نوشته شود: اشخاصیکه ذیحق باشند مخیر - بنظر بنده کلمه که پیشنهاد شده با کلمه که در ماده نوشته شده تفاوتی ندارد.
 شهردست - تفاوت دارد
 رئیس - موافقت با ماده هفتم بر خیزد (بیشتر قیام نمودند)
 تصویب شد. ماده هفتم:
 ماده ۸ - وزارت فرهنگ بامر کت وزارت داد کستری برای اجرای این قانون و برای تعیین املاک و بناهایی که مشمول ماده ۲ و ماده ۶ میباشد آئین نامه آفرامیه و پس از تصویب هیئت و زیران بموقع اجرا گذاشته میشود.

رأیس - موافقت با ماده هشتم بر خیزد (اکثر قیام نمودند)
 تصویب شد. ماده نهم:
 ماده ۹ - موادی که در قوانین دیگر مختلف این قانون باشد نسبت بموضوع این قانون بی اثر خواهد بود
 رئیس - موافقت با ماده نهم بر خیزد (اغلب قیام نمودند)
 تصویب شد. مذاکره در کلیات آخر است (غالبی نیست)
 رأی گرفته میشود به مجموع این لایحه که ۵ ماده است موافقت بر خیزد (اکثر برخاستند) تصویب شد.
 (۴. موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه)
 رئیس - اگر تصویب میفرماید جلسه را ختم کنیم (صحیح است) جلسه آینده روز یکشنبه ۲۱ اردیبهشت ماه سه ساعت پیش از ظهر دستور لوائح موجوده (مجلس نیم ساعت بعد از ظهر ختم شد)
 رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

قانون

اجازه فروش املاک زراعتی و فنوات موقوفه

ماده ۱ - بوزارت دارائی اجازه داده میشود املاک زراعتی یا هر گونه آنچه متعلق بآن و فنوات موقوفه مسلمه عامه را از طریق مزایده برابر ماده دوم و سوم قانون فروش خالصجات اطراف تهران مصوب ۲۰ آبانماه ۱۳۱۶ بفروش برساند.
 قیصره ۱ - رفقای که بر حسب قدر با ثلث با حبس منافع آنها بطور دائم برای معارف عامه تخصصی داده شده است در حکم وقف است.
 قیصره ۲ - قنوه و آبجائی که وقف بر شرف خانه های شهری میباشد مشمول ماده یک نخواهد بود. نظارت در دائر نگاهداشتن آنها با شهرداری هر محل است.
 ماده ۳ - املاکی که تولیت آنها با پادشاه عسرات و املاکی که وقف بر آستانه رضوی و مسجد کمره شاد و آستانه قم و حضرت عبدالعظیم و شاه چراغ و نصرت الله ولی و باوقف بر بیدارستانها میباشد مشمول ماده اول نخواهد بود.
 ماده ۴ - درآمد فروش موقوفات نامبرده در ماده یک بمصرف تأسیسات خیریه و اجتماعی (مانند بیدارستانها و آموزشگاه ها) خواهد رسید.
 ماده ۴۵ - در آمد فروش موقوفات هر شهرستان در درجه اول برای احتیاجات مذکور در ماده ۳ همان شهرستان بمصرف میرسد.
 ماده ۵ - بمتولیگان و نظار مأموس یا اشخاصی که تولیت و نظارت آنها مسلم باشد دولت مستمری برابر حد وسط حق تولیت و نظارت سه ساله اخیر را در تمام مدت عمر با آنها خواهد پرداخت.
 ماده ۶ - وزارت فرهنگ مکلف است آنچه از مساجد و بنا معابد سایر مذاهب که قابل نگاهداری باشد و صورت جزء آنها در آئین نامه تعیین خواهد شد از محل نذورات و عبادات مأموس خود آنها و یا از اعتباری که برای این منظور در بودجه پیش بینی میشود حفظت و مرمت نماید.
 ماده ۷ - موقوفات خاصه در حکم املاک شخصی است و کسانی که مطابق وقف نامه از آن حق استفاده دارند بصیت بحق خود در نقل و انتقال آن آزاد میباشند.
 ماده ۸ - وزارت فرهنگ با شرکت وزارت داد کستری برای اجرای این قانون و برای تعیین املاک و بناهایی که مشمول ماده ۲ و ماده ۶ میباشد آئین نامه آفرامیه و پس از تصویب هیئت وزیران بموقع اجرا گذاشته میشود.
 ماده ۹ - موادی که در قوانین دیگر مخالف این قانون باشد نسبت بموضوع این قانون بی اثر خواهد بود.
 این قانون که مشتمل بر ۵ ماده است در جلسه چهاردهم اردی بهشت ماه یک هزار و سیصد و بیست و پنجویں مجلس شورای ملی رسید.
 مجلس شورای ملی رسید